

เมื่อขบวนการต่อสู้เข้าสู่แนวทางทางการเมือง “Politicization”: บทเรียนและความท้าทาย

IPP
18

Insider Peacebuilders Platform

พื้นที่กลางสร้างสันติภาพจากคนใน

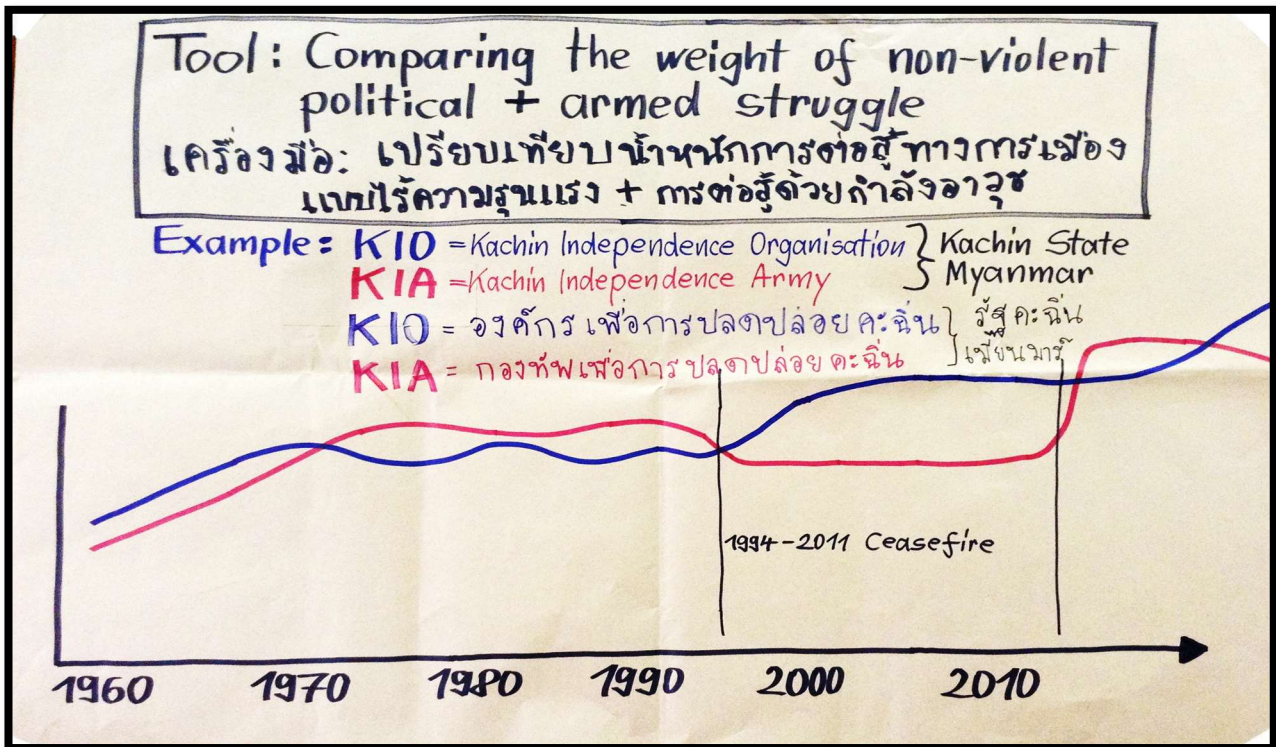
ตุลาคม
2558
ปัตตานี

หัวข้อ:	เมื่อขบวนการต่อสู้เข้าสู่แนวทางทางการเมือง (Politicization): บทเรียนและความท้าทาย
วิทยากร:	Dr.Norbert Ropers ที่ปรึกษาอาวุโส สถาบันวิจัยความขัดแย้งและความหลากหลายทางวัฒนธรรมภาคใต้
เวลา:	3-4 ตุลาคม 2558
สถานที่:	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

การเกิดกระบวนการพูดคุยเจรจาสันติภาพถือเป็นสัญญาณหนึ่งของการเปลี่ยนผ่านสถานการณ์ความขัดแย้งรุนแรงไปสู่การทำให้เป็นการเมืองมากขึ้น (Transformation for Politicization) ซึ่งเป็นการเปิดพื้นที่สำหรับการคิดหาทางออกจากความขัดแย้งด้วยวิถีทางการเมืองมากขึ้น ซึ่งการเปลี่ยนผ่านมาใช้ในการต่อสู้ด้วยการเมืองลักษณะนี้นั้นถือเป็นความจำเป็นต่อการสร้างสันติภาพ แต่การขยับเข้าสู่แนวทางทางการเมืองก็ไม่ใช่เรื่องง่าย จึงต้องมีการศึกษาประสบการณ์จากพื้นที่อื่นๆ เพื่อนำมาเป็นบทเรียน

หาจุดตัดของการต่อสู้ด้วยการเมืองและกำลังอาวุธ: ประเมินปัจจัยที่ส่งผลต่อการต่อสู้เคลื่อนไหว

วิธีหนึ่งที่จะทำให้เห็นภาพของพัฒนาการการต่อสู้ที่ชัดเจนขึ้น คือ การเปรียบเทียบน้ำหนักการต่อสู้ทางการเมืองแบบไม่ใช้ความรุนแรงและการต่อสู้ด้วยกำลังอาวุธ (Comparing the weight of non-violent political and armed struggle) เพื่อให้เห็นเส้นทางความเข้มข้นของการต่อสู้แต่ละแบบ โดยเส้นสีแดงในแผนภาพจะหมายถึง การต่อสู้ด้วยกำลังอาวุธ ส่วนเส้นสีน้ำเงินจะหมายถึงการต่อสู้ด้วยแนวทางทางการเมือง

กรณีศึกษาระหว่างพม่ากับรัฐคะฉิ่น

สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างพม่ากับชนกลุ่มน้อยคะฉิ่นที่อยู่ทางตอนเหนือสุดของพม่า นั้น เกิดขึ้นหลังจากนายพลเนวิน ยึดอำนาจปกครองชนกลุ่มน้อยเมื่อปี 1962 โดยใช้กำลังอาวุธ ก่อให้เกิดความตึงเครียดระหว่างชนกลุ่มน้อยคะฉิ่นและกองกำลังทหารพม่าเรื่อยมา

ในช่วงก่อนหน้านั้น รัฐคะฉิ่นอยู่ภายใต้การปกครองของสหราชอาณาจักร (อังกฤษ) ช่วงล่าอาณานิคม อังกฤษจะให้ความสำคัญกับชนกลุ่มน้อยอันเป็นรูปแบบการปกครองคนภายใต้อาณานิคมของอังกฤษ แต่เมื่อคะฉิ่นอยู่ภายใต้การปกครองของพม่ากลับถูกทำให้ด้อยค่าลงไป ขณะนั้น คนคริสต์ในรัฐคะฉิ่นวิตกกังวลว่าภาษาของตนจะถูกกลืนหายไป และการเข้ามาครอบงำของคณะรัฐประหารพม่าทำให้เกิดกลุ่มต่อต้านขึ้นมา 2 กลุ่ม คือ องค์กรเพื่อการปลดปล่อยคะฉิ่น (KIO - Kachin Independence Organization) และกองทัพเพื่อการปลดปล่อยคะฉิ่น (KIA - Kachin Independence Army) ซึ่งดูเหมือนเป็นหนึ่งเดียวกันแต่แท้จริงแล้วไม่ได้เป็นเอกภาพหรือมีแนวทางเดียวกัน

ช่วงต้นทศวรรษ 1960 KIO ได้เกิดขึ้นมาเป็นปีการเมือง (เส้นสีน้ำเงิน) ส่วน KIA เป็นปีการทหาร (เส้นสีแดง) สององค์กรนี้เคลื่อนไหวต่อสู้ไปด้วยกัน สถานการณ์พม่าไม่ได้ดีขึ้นจนกระทั่งสิ้นสุดทศวรรษ 1960

ต่อมาช่วงปี 1970 ปีการทหารขึ้นไปมีอำนาจมากกว่าปีการเมือง (ดูจากเส้นที่ตัดกัน) และแม้ว่าปีการทหารจะมีอำนาจเหนือในช่วงนี้แต่ก็ได้รับการสนับสนุนโดยปีการเมืองหนุนมาโดยตลอดหลายสิบปี เส้นที่เห็นขึ้นลงนั้นเป็นประวัติศาสตร์การต่อสู้ของกลุ่มเขาด้วย บางครั้งก็ชนะบางครั้งก็แพ้ต่อรัฐบาลพม่า

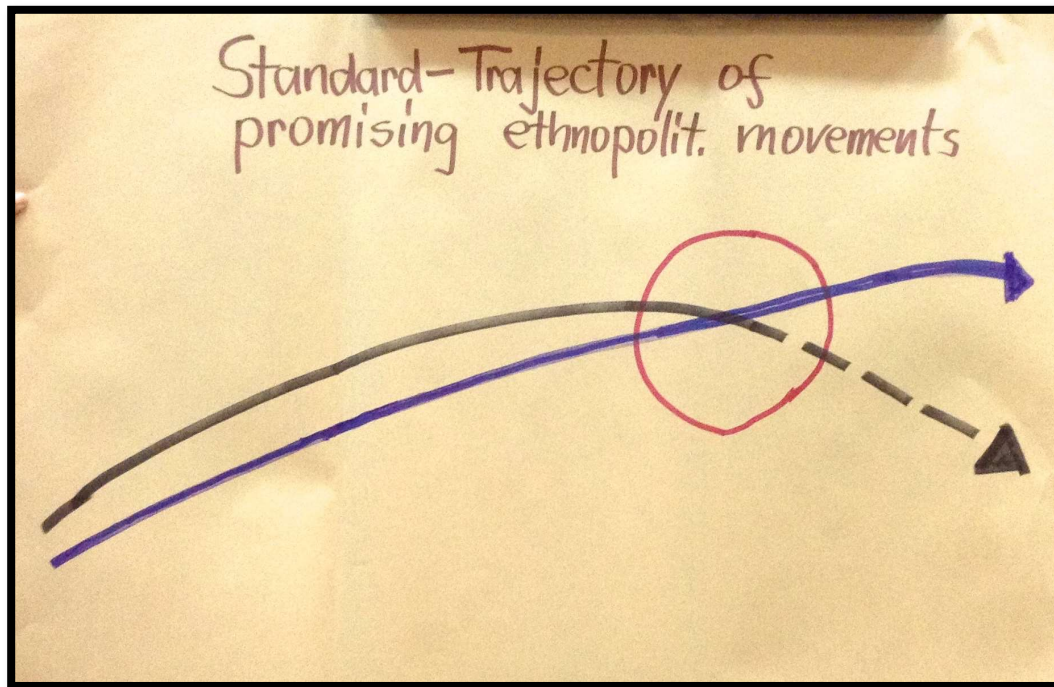
เหตุผลสำคัญประการหนึ่งที่เส้นทางการต่อสู้เป็นเช่นนี้ เพราะรัฐคะฉิ่นเองได้รับการสนับสนุนจากประเทศภายนอก และมีความเชื่อมโยงกับองค์กรชนกลุ่มน้อยอื่นๆ ในพม่าด้วย กองกำลังคะฉิ่นมีกำลังพลประมาณ 8,000 - 20,000 คนก็จริง แต่ในช่วงกลางทศวรรษที่ 1990 ก็ตระหนักว่าไม่สามารถสู้ชนะกองทัพพม่าได้เด็ดขาด จึงทำข้อตกลงหยุดยิงกับรัฐบาลพม่า

ช่วงปี 1994-2011 นี้เองที่กองกำลังคะฉิ่นค่อยๆ ลดอำนาจตนเองลง (สังเกตว่าเส้นสีแดงลดมาอยู่ใต้เส้นสีน้ำเงินอีกครั้ง) ช่วงการหยุดยิง ปีการเมืองของคะฉิ่นก็เข้มแข็งและมีบทบาทมากขึ้น อำนาจไปอยู่ที่ปีการเมือง แต่การลดน้อยถอยลงของปีการทหารไม่ได้แปลว่าเป็นจุดจบ แต่เหมือนเป็นช่วงหยุดพักไปปรับปรุงกองกำลังให้เข้มแข็งมากขึ้น เพราะมีการจัดตั้งโรงเรียนฝึกกองกำลัง มีการส่งคนไปฝึกนอกประเทศ ทำให้กองทัพคะฉิ่นเข้มแข็งมากขึ้นเพียงแต่ไม่แสดงบทบาทเท่าหรือขึ้นมากอยู่เหนือปีการเมืองเท่านั้นเอง

ปี 2011 มีการเปลี่ยนแปลงโฉมหน้าทางการเมืองในพม่า รัฐบาลเริ่มมีการทำข้อตกลงหยุดยิงกับชนกลุ่มน้อยทั่วประเทศ ในช่วงเวลานี้ ดูราวกับว่าสถานการณ์ทางการเมืองมีการหยุดยิงมากขึ้น แต่สำหรับรัฐคะฉิ่นกลับเป็นไปในทางตรงข้าม ปัจจัยที่ทำให้กองทัพเพื่อการปลดปล่อยคะฉิ่น (KIA) ต้องกลับมาเข้มแข็ง เพราะรัฐบาลทหารพม่าไปตีคะฉิ่น ด้วยอยากจะแก้แค้นเอาคืนและลดทอนกองกำลังคะฉิ่นที่พัฒนาขึ้นมาในช่วงนี้ ทำให้ KIA ต้องกลับมาเข้มแข็งมากขึ้น แม้ว่าบรรยากาศในพื้นที่อื่นๆ จะเป็นไปในทางตรงข้าม

หลังปี 2011 มีการเริ่มต้นลงนามในสัญญาหยุดยิงทั่วประเทศพร้อมทั้งในรัฐคะฉิ่นด้วย ภายใต้ข้อตกลงร่วมว่าจะใช้วิถีทางทางการเมืองมากขึ้น ขบวนการของรัฐคะฉิ่นเองก็พยายามลดบทบาททางการเมืองทหารลง (เส้นสีแดงจึงตกไปอยู่ที่ใต้เส้นสีน้ำเงินเป็นครั้งที่สอง) ทั้งนี้ การลดบทบาทปีการทหารลงไม่ได้แปลว่าจะไม่มีการสะสมอาวุธ หรือไม่มีการเคลื่อนไหวใด เพียงแต่กองกำลังทหารกลับเข้าไปอยู่ในฐานที่มั่นของตนเท่านั้น เพื่อรอดูบรรยากาศการเปลี่ยนผ่านเป็นสหพันธรัฐว่าจะเป็นได้จริงเพียงใด และเฝ้าดูว่าในอนาคตกองกำลังของตนเองจะไปอยู่ในกองกำลังของพม่าได้หรือไม่ สัญญาจะเป็นจริงหรือไม่

ทั้งหมดนี้ต้องดูผลการเลือกตั้งในเดือนพฤศจิกายน 2015 ว่าจะส่งสัญญาณอนาคตของพม่าอย่างไร จึงไม่แน่ใจว่า 'จุดตัด' ในวันข้างหน้า ปีการเมืองหรือปีการทหารจะขึ้นมาบีบบังคับหรือเปลี่ยนผ่านไปสู่แนวทางการเมืองมากขึ้นอย่างไรเช่นกันด้วย

“จุดตัด” การเมือง-การทหาร: การแสวงหาเส้นทางสันติภาพในอนาคต

จากกรณีความขัดแย้งทั่วโลก กลุ่มขบวนการติดอาวุธมีพลังในการใช้ความรุนแรงเป็นเครื่องต่อรอง

‘จุดตัด’ ที่กลุ่มติดอาวุธจะค้นหาหนทางทางการเมืองและลดบทบาททางการเมืองทหารลง มักจะเป็นช่วงที่มีการเจรจาสันติภาพเป็นทางเลือก ท้ายที่สุดแล้วจะมาถึงจุดนี้ด้วยกันทั้งนั้น คำถามสำคัญต่อคนทำงานสันติภาพคือ ในสถานการณ์ความขัดแย้งที่เราทำงานกันอยู่นั้น ได้เดินทางมาถึง ‘จุดตัด’ นั้นแล้วหรือยัง หรือเป็นเพียงความคิดของใครบางคนที่ยังไม่ถึง

ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้เกิด “การทำให้มีความเป็นการเมือง” (politicization) ได้ คือ การเปิดพื้นที่ให้มีการพูดถึงประวัติศาสตร์ เมื่อใดที่ผู้คนสามารถพูดถึงเรื่องประวัติศาสตร์ได้ ก็จะทำให้มีโอกาสพูดถึงอนาคตได้มากยิ่งขึ้น ในความขัดแย้งหนึ่งๆ อดีตที่เจ็บปวดและความทรงจำบาดแผลเป็นเรื่องสำคัญ จะทำอย่างไรให้เกิดบทเรียนที่จะไม่นำพาสังคมให้กลับไปสู่ความทรงจำแบบเดิม

ทั้งนี้ ไม่ว่าคู่ขัดแย้งจะสัมพันธ์กันอย่างไรก็ตาม ผลลัพธ์ของความขัดแย้งจะมีอยู่ 4 ผลลัพธ์เท่านั้น คือ

<p>ผลลัพธ์ที่ 1</p>	<p>ฝ่ายหนึ่งชนะ:</p> <p>ไม่ว่าในความขัดแย้งใดๆ คู่ขัดแย้งแต่ละฝ่ายต่างก็คิดว่าตนเองจะเป็นฝ่ายชนะทั้งสิ้น แต่อันที่จริงแล้ว มีเพียง 5-10% ของความขัดแย้งทั้งหมดทั่วโลกเท่านั้นที่จบลงด้วยชัยชนะของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง อาจจะมีกรณีเช่น ชูตานใต้ ซึ่งมีกองกำลังที่เข้มแข็งและได้รับการสนับสนุนจากอเมริกา เมื่อทำประชามติสำเร็จก็บอกว่าตนเองชนะในความขัดแย้งนี้แล้ว แม้ผลจะออกมาชนะก็จริง แต่ผู้คนในชูตานใต้ขณะนี้ ก็ได้รับผลกระทบมากมายหลายด้าน มีชนะในสงครามแต่ราคาที่ต้องจ่ายนั้นสูงมาก</p>
<p>ผลลัพธ์ที่ 2</p>	<p>ขบวนการเคลื่อนไหวฝ่ายแพ้:</p> <p>เช่น ขบวนการปลดปล่อยพยัคฆ์ทมิฬอีแลม (LTTE - Liberation Tigers of Tamil Eelam) ในศรีลังกา ความผิดพลาดใหญ่หลวงของ LTTE คือ ไม่ยอมใช้โอกาสที่มีในการผนึกกำลังทางการเมือง สร้างความเข้มแข็งทางการเมือง เพราะคิดว่าตนเองจะชนะได้ด้วยการทหาร ไม่ได้คิดถึงเรื่องจุดตัด ทำให้รัฐบาลศรีลังกาโดยการสนับสนุนจากอเมริกาและอินเดียปราบ LTTE ได้ในภายหลัง</p>
<p>ผลลัพธ์ที่ 3</p>	<p>ความขัดแย้งถูกแช่แข็ง มีความรุนแรงระดับต่ำ:</p> <p>เช่น ไชปรัสทางเหนือและใต้ที่แบ่งแยกจากกันชัดเจนแต่ไม่รู้จะหาทางออกกันได้แบบไหน และกรณีแคชเมียร์ ที่มีความรุนแรงเพียงเล็กน้อยมานานเป็นสิบปีแต่ไม่มีทางออก ยังต้องอยู่ในวังวนของความขัดแย้ง</p>
<p>ผลลัพธ์ที่ 4</p>	<p>ความขัดแย้งยุติลงด้วยการเจรจา:</p> <p>เป็นทางเลือกที่ยาก เพราะต้องแสวงหาหนทางที่จะทำอย่างไรให้ความขัดแย้งยุติลงได้โดยให้ทั้งสองฝ่ายพอใจมากที่สุด ซึ่งต้องอาศัยการเรียนรู้ร่วมกันเป็นอย่างมากของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง</p>

การตอบสนองต่อความขัดแย้ง (Responses to conflict)

ขบวนการต่อสู้ด้วยกำลังอาวุธมักเริ่มต้นต่อสู้ด้วยแนวทางทางการเมืองทั้งสิ้น โดยอาจจะเป็นการตั้งพรรคการเมือง การผลักดันนโยบาย การรณรงค์ การเจรจาทางการทูต รวมถึงการพยายามพูดคุยการเจรจา

แต่ถ้าขบวนการฯ เห็นว่าการใช้แนวทางทางการเมือง (Political Action) นั้นไปไม่ได้ ขบวนการฯ จะขยับไปสู่การต่อต้านโดยไม่ใช้อาวุธ (Unarmed Resistance) โดยวิธีการประท้วง หรือใช้วิธีที่เรียกว่าอารยะขัดขืน เช่น การไม่จ่ายภาษีให้ ดึงกรณีประเทศอิตาลี หรืออาจใช้วิธีการก่อวินาศกรรม สร้างภาวะยุ่งเหยิง หยุดการคมนาคม ไม่ให้คนไปทำงานเพื่อสร้างแรงกดดันต่อรัฐบาล และการติดแบนเนอร์ในที่ต่างๆ ว่าต้องการอะไร เหล่านี้เป็นการเคลื่อนไหวทางการเมืองอีกรูปแบบหนึ่ง

และเมื่อรู้สึกว่าการต่อต้านโดยไม่ใช้อาวุธไม่ได้ผล ขบวนการฯ จะขยับไปสู่การต่อต้านด้วยกำลังอาวุธ (Armed Resistance) ซึ่งอาจจะรวมถึงการยกระดับปฏิบัติการตามลำดับขั้น เช่น ระหว่างการประท้วงอยู่ ได้เกิดการปะทะกับเจ้าหน้าที่ หรือมีการขวางสิ่งของ ก็อาจจะพัฒนาไปสู่การใช้อาวุธได้ ทั้งนี้ การต่อต้านด้วยกำลังอาวุธอาจเริ่มจากการก่อวินาศกรรมโดยไม่ได้หวังผลที่ชีวิตคน เช่น ตัดกระแสไฟในเมือง หรือขยับไปมากกว่านั้นเป็นสงครามกองโจร เป็นต้น (ดูรายละเอียดดังตารางประกอบ)

การตอบสนองต่อความขัดแย้ง (Responses to conflict)

การใช้แนวทางทางการเมือง (Political Action)	การต่อต้านโดยไม่ใช้อาวุธ (Unarmed Resistance)	การต่อต้านด้วยกำลังอาวุธ (Armed Resistance)
<ul style="list-style-type: none"> ▶ พรรคการเมือง (Party Politics) ▶ การผลักดันนโยบาย / การรณรงค์ / การทูต (Advocacy / Campaigning/ Diplomacy) ▶ การพูดคุย / การเจรจา (Dialogue / Negotiation) ▶ การฟ้องร้องดำเนินคดี (litigation) 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ การประท้วง และการโน้มน้าว / ชักจูง (Protest + Persuasion) ▶ อารยะขัดขืน (Civil Disobedience) ▶ การก่อวินาศกรรมทำให้ยุ่งเหยิง (Disruptive) ▶ การต่อต้านอย่างสร้างสรรค์ (Creative Resistance) 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ การวินาศกรรม (Sabotage) ▶ ประท้วงด้วยความรุนแรง (Violent protest) ▶ สงครามกองโจร (Guerilla warfare) ▶ การโจมตีโดยผู้ก่อการร้าย (Terrorist Attacks) ▶ สงครามตามรูปแบบ (Conventional warfare)
การเมืองในรูปแบบ (Conventional Politics)	การต่อต้านไร้ความรุนแรง (Non - violent Resistance)	การต่อสู้ด้วยความรุนแรง (Violent Struggle)
การกลายเป็นการเมืองแบบไร้ความรุนแรง (Non - Violent Politicisation)		

ลองจินตนาการว่าถ้าคู่ขัดแย้งฝ่ายหนึ่งยื่นข้อเสนอว่าให้มาเจรจากัน จะเกิดอะไรขึ้น?

ผู้เกี่ยวข้องจะช่วยกันประคับประคองสถานการณ์การไม่ใช้ความรุนแรง หรือพยายามให้เกิดการเปลี่ยนผ่านจากปฏิบัติการความรุนแรงด้วยอาวุธ (ตารางด้านขวา) มาสู่แนวทางทางการเมือง (ตารางด้านซ้าย) ได้อย่างไร?

เพราะหากขบวนการฯ ไม่ได้รับการสนองตอบทางการเมืองใดๆเลย ขบวนการฯก็มักจะคงการใช้อาวุธต่อไป โดยปกติฝ่ายรัฐจะเป็นฝ่ายยื่นข้อเสนอให้ลดความรุนแรงก่อน แต่จะไม่ได้กล่าวถึงการเปิดพื้นที่ให้มาต่อสู้ด้วยวิถีทางการเมืองมากนัก ดังนั้น ความท้าทายของขบวนการต่อสู้ คือการสร้างพื้นที่ให้ตนเองมีพลังการต่อรอง

ปัจจัยหรือกลไกที่จะทำให้ขบวนการฯหันมาพิจารณาใช้แนวทางต่อสู้ทางการเมือง (Politicization) มากขึ้นนั้น มีอยู่ 4 ปัจจัย คือ

<p>1. ปัจจัยภายในกลุ่ม</p>	<ul style="list-style-type: none"> • มีการเปลี่ยนผู้นำภายในกลุ่ม (Leadership Change): ในปี 1974 ยัสเซอร์ อาราฟัต ผู้นำองค์กรปลดปล่อยปาเลสไตน์ เปลี่ยนการต่อสู้ด้วยการลิดการใช้อาวุธและเข้าสู่กระบวนการทางการเมืองมากขึ้น สิ่งที่น่าสนใจคือ อะไรอยู่เบื้องหลังการปรับเปลี่ยนความคิดของผู้นำกลุ่ม • มีการสลับอำนาจระหว่างผู้นำการเมือง/การทหาร (Powershift Political/Military leaders): ในการนำของกลุ่ม อาจจะได้มีการนำเดี่ยว อาจจะมีการสลับเปลี่ยนอำนาจการนำระหว่างการเมืองกับการทหาร ขึ้นอยู่กับแต่ละช่วงเวลาและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น กรณีของฟาค (FARC – Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia หรือ Revolutionary Armed Forces of Colombia) ในโคลอมเบีย • เกิดความอ่อนล้าจากการต่อสู้ด้วยความรุนแรง (Violence - fatigue): ความอ่อนล้านี้ทำให้ต้องเปลี่ยนการต่อสู้จากการใช้กำลังอาวุธไปสู่การต่อสู้ที่เป็นการเมืองมากขึ้น บางทีคนที่เป็นแกนนำการต่อสู้อาจจะคิดวิเคราะห์แล้วว่า คู่ต่อสู้ของตนมีความแข็งแกร่งจากปัจจัยต่างๆ เช่น มีประเทศมหาอำนาจให้การสนับสนุนอยู่ เป็นต้น
<p>2. ปัจจัยจากสังคม</p>	<ul style="list-style-type: none"> • มีแรงกดดันจากมวลชน พลเรือนในพื้นที่ (Pressure from civilian constituency): หากมวลชนหรือประชาชนในพื้นที่เรียกร้องให้ลดการใช้ความรุนแรง ก็จะสร้างแรงกดดันให้กับระดับนำเริ่มคิดทบทวนยุทธศาสตร์ของตนเอง เช่น ไอร์แลนด์เหนือ กลุ่มผู้หญิงได้เรียกร้องขบวนการต่อสู้ เคลื่อนไหวทางการเมืองโดยไม่ใช้อาวุธ ซึ่งขบวนการก็จำเป็นต้องฟังเสียงของประชาชน เพื่อไม่ให้เสียมวลชนไป • มีความเป็นไปได้ว่าแนวทางต่อสู้ทางการเมืองจะสามารถเป็นทางเลือกที่มีอนาคตได้ (Promising political alternative strategies) เมื่อเทียบกับการใช้อาวุธต่อสู้ เราจะเห็นได้ชัดกรณีพม่า ชนกลุ่มน้อยที่มีกองกำลังติดอาวุธหลายกลุ่มเริ่มตัดสินใจลงนามในข้อตกลงหยุดยิงที่จะเปลี่ยนผ่านไปสู่อำนาจทางการเมือง ทำให้อำนาจการนำได้ย้ายไปสู่การตัดสินใจของพรรคการเมือง และอำนาจของพรรคการเมืองขณะนี้ได้สูงกว่าอำนาจของกองกำลังติดอาวุธแล้ว

3. ปัจจัยจากรัฐ	<ul style="list-style-type: none"> • รัฐเสนองกระบวนการสันติภาพที่เป็นไปได้และตั้งใจจริงใจ (State offer genuine/promising peace process): ตัวอย่างเช่น มินดาเนา ประเทศฟิลิปปินส์ อาละห์ ประเทศอินโดนีเซีย และเนปาล ซึ่งรัฐเสนองกระบวนการสันติภาพให้มีการเจรจาอย่างจริงจัง ทำให้ระดับนำของขบวนการต้องคิดเปลี่ยนยุทธศาสตร์ • รัฐปราบปรามกลุ่มติดอาวุธอย่างเข้มข้น (State's counter-insurgency becomes very strong): เมื่อมีการปราบปรามจากรัฐที่เข้มแข็ง ขบวนการอาจต้องเปลี่ยนยุทธศาสตร์เพราะหากสู้ต่อไปก็มีโอกาสพ่ายแพ้สูง และอาจกลายเป็นการทำลายอำนาจของตนเองในอนาคต
4. ปัจจัยจากชุมชนระหว่างประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> • มีแรงสนับสนุนหรือแรงกดดันจากนานาชาติ (International support or pressure): ระดับนำต้องคิดทบทวนการต่อสู้จากการติดอาวุธไปสู่การไม่ติดอาวุธ และไปสู่แนวทางการเมืองมากขึ้น เช่น กรณีนแอฟริกาใต้ ANC (African National Congress) ที่ปรับการต่อสู้แบบก่อการร้ายไปสู่การต่อสู้ทางการเมือง ซึ่งได้รับการแนะนำจากเวียดกงว่าต้องให้แบบผสมจึงจะมีโอกาสประสบความสำเร็จมากขึ้น และยังได้รับการสนับสนุนจากต่างประเทศอีกด้วย ทำให้ ANC เปลี่ยนยุทธศาสตร์

โดยสรุปแล้ว หากมองจากประสบการณ์การต่อสู้ทั่วโลก ถ้าฝ่ายขบวนการต่อสู้ไม่ต้องการแพ้หรือถูกแซ่แข็งในความขัดแย้ง ก็จำเป็นที่จะต้องคิดถึงการยุติความขัดแย้งด้วยการเจรจา เปลี่ยนการต่อสู้ด้วยอาวุธไปสู่กระบวนการต่อสู้ทางการเมือง

ชุดความรู้ IPP เป็นการสรุปความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสันติภาพจากวิทยากรซึ่งได้รับเชิญมาแลกเปลี่ยนในเวทีเรียนรู้ (Learning Platform) อันเป็นพื้นที่กลางที่ประกอบด้วยคนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีภูมิหลังและความเห็นทางการเมืองที่แตกต่างหลากหลายมาร่วมพูดคุยกัน วง IPP นี้ริเริ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2554 ด้วยความร่วมมือจากสถาบันสันติศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่, สถาบันวิจัยความขัดแย้งและความหลากหลายทางวัฒนธรรมภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, ศูนย์ข่าวสารสันติภาพ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, สถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล, สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า, ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้, มูลนิธิเบิร์กฮอฟ, และศูนย์ความร่วมมือทรัพยากรสันติภาพ